

Η πάταξη της διαφθοράς θέλει πολλά χέρια

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Το κουκούλωμα στη Δημόσια Υπηρεσία έχει αναχθεί σε επιστήμη

Η ατιμωρησία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνίας μας και είναι αυτή που έχει εκθρέψει τη διαφθορά, επισημαίνει ο Γενικός Ελεγκτής Δρ Οδυσσεύς Μιχαηλίδης. Ζώντας στη δημόσια υπηρεσία για πολλά χρόνια, δηλώνει ότι το κουκούλωμα έχει αναχθεί σε επιστήμη. Προτεραιότητα, στόχος και όραμά του είναι η πάταξη της διαφθοράς. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που καλείται να επιλύσει είναι η αλλαγή κουλτούρας στη δημόσια υπηρεσία μια που η ηθική δεοντολογία είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Η καινοτομία που θα φέρει, είναι η ενίσχυση της διαφάνειας που θα προέρχεται από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

ΦΩΤΟ: Γ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ

-Δύσκολη εποχή για τον Γενικό Ελεγκτή; Δύσκολη εποχή για τον τόπο μας, δύσκολη εποχή για όλους τους θεσμούς το κύρος των οποίων θα πρέπει να αποκατασταθεί. Πρέπει να πούμε ότι, σε μια περίοδο γενικής απαξίωσης των θεσμών, η προκάτοχός μου κράτησε ψηλά το κύρος του θεσμού του Γενικού Ελεγκτή, θα προσπαθήσω να το ανεβάσω ακόμη πιο ψηλά.

-Σας εξουσιοδότησε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και το Υπουργικό Συμβούλιο να δείξετε μηδενική ανοχή σε όποιον εμπλέκεται σε οικονομικά σκάνδαλα, αυτό σας κάνει να μην κοιμάστε τα βράδια; Τα βράδια δεν κοιμάται όποιος δεν έχει ήσυχη τη συνείδησή του. Η στήριξη που εξαρχής είχα από τον Πρόεδρο, την οποία πρόσφατα απλώς κοινοποίησε και στους υπουργούς του, αποτελεί μεγάλη βοήθεια στο έργο μου. Η πάταξη της διαφθοράς και της κακοδιαχείρισης θέλει πολλά χέρια.

Πρόκληση η αλλαγή κουλτούρας στην κρατική μηχανή

-Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης υπογράμμισε πως δεν θα δεχθεί να κουκουλωθεί καμία υπόθεση. Συνέβησαν τέτοια περιστατικά; Φυσικά. Στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων που ήμουν προηγουμένως είχαμε συχνά πειθαρχικές έρευνες, ακόμη και ποινικές. Κάποιες είναι σε εξέλιξη. Σίγουρα αυτή δεν είναι η γενική εικόνα στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Κάθε άλλο. Ζώντας μάλιστα τη δημόσια υπηρεσία για πολλά χρόνια, θα έλεγα ότι το κουκούλωμα έχει αναχθεί σε επιστήμη. Ροκανίζεις τον χρόνο, βάζεις στο παιγνίδι ευθύνων και πολλούς άλλους της περιφέρειας, που μπορεί να μην έχουν καμία ευθύνη, και τελικά η ευθύνη του κύριου υπαίτιου, είτε γίνεται εντελώς, είτε φαίνεται τόσο μικρή που όλοι περνούν ότι θα ήταν αόρατο να ασχοληθεί κανείς με το θέμα αυτό.

-Για να μπορεί να μιλάει ο Πρόεδρος περί μηδενικής ανοχής, θα πρέπει να ξεκινήσουν οι ποινές και να εκλείψει η ατιμωρησία. Είναι αυτό εφικτό; Η ατιμωρησία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνίας μας. Και όπως έχω πει, αυτή είναι που έχει εκθρέψει τη διαφθορά. Ο Πλάτωναυς είχε πει ότι χειρότερο από όλα τα κακά είναι το να μη τιμωρείται κάποιος ενώ έχει αδικήσει. Χειρότερο ακόμη και από την ίδια την αδικία. Συνεπώς η ατιμωρησία πρέπει να εκλείψει. Ναι, αυτό είναι εφικτό.

-Ο κόσμος είναι απελπισμένος, κουρασμένος με τη διαπάθηση του δημοσίου χρήματος. Το βλέπω παντού. Όπου πάω, με όποιον μιλώσω αυτό συζητείται. Ακόμη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στις ιστοσελίδες των εφημερίδων που γράφουν ακόμα οι πολίτες. Παντού. Ο κόσμος έφτασε να πιστεύει ότι όλοι ανεξαιρέτα οι δημόσιοι υπάλληλοι και όλοι όσοι ασκούν δημόσια εξουσία είναι διεφθαρμένοι. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα. Αλλά, μόνος τρόπος για να φανεί τούτο, είναι να βρούμε τα σάπια μίλα και να τα απομακρύνουμε.

-Όσα συνέβησαν τα έγραφε η Ελεγκτής, αλλά δεν κατόρθε να τα αποτρέψει. Εσείς από πού αντλείτε την αισιοδοξία σας; Μα τα είπατε και εσείς προηγουμένως. Η κοινωνία δεικνεί πλέον μηδενική ανοχή. Υπάρχουν πλέον και καλύτερα εργαλεία. Από τον Νοέμβριο του 2013, με νόμο που ψηφίσε η Βουλή, οι προϋπολογισμοί που κατατίθενται στη Βουλή θα πρέπει να συνοδεύονται με έκθεση υλοποίησης των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Επίσης, η δημιουργία μονάδων εσωτερικού ελέγχου σε όλα τα υπουργεία, που αποφάσισε η Κυβέρνηση από το καλοκαίρι του 2013, και ήδη υλοποιείται είναι μέτρο που θα βοηθήσει.

Υπογραφή κώδικα ηθικής δεοντολογίας

-Αυτό να υποθέσω σχετίζεται με τον «Κώδικα ηθικής δεοντολογίας»; Ήδη είχαμε συνάντηση με τον Γενικό Εισαγγελέα, τον Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και την τώως Επίτροπο Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης. Θα ετοιμασθεί ένας τέτοιος Κώδικας, τον οποίο θα πρέπει να υπογράψουν και να δεσμεύει όλους ανεξαιρέτως τους δημοσίους υπαλλήλους. Υπάρχουν και σήμερα τέτοιοι Κώδικες. Είναι όμως διαφορετικοί να υπογράψεις μια φορά τον χρόνο ότι τον ξέρεις, τον κατάλαβες και τον εφαρμόσεις στον χρόνο που πέρασε. Πρέπει να γίνουν και μαθήματα. Ήδη είμαστε σε επαφή με την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.

-Ποιους νέους τομείς στην Ελεγκτική Υπηρεσία με άξονες τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και μηδενική ανοχή θα προωθήσετε; Έχει λεχθεί ότι η διαφάνεια είναι η αντιβίωση για αντιμετώπιση της διαφθοράς. Αυτή η διαφάνεια θα πρέπει να αφορά το Κράτος και κάθε μορφή άσκη-

Τα ΜΜΕ είναι ο σύμμαχος των ελεγκτικών οργάνων

-Αυτό να υποθέσω σχετίζεται με τον «Κώδικα ηθικής δεοντολογίας»; Ήδη είχαμε συνάντηση με τον Γενικό Εισαγγελέα, τον Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και την τώως Επίτροπο Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης. Θα ετοιμασθεί ένας τέτοιος Κώδικας, τον οποίο θα πρέπει να υπογράψουν και να δεσμεύει όλους ανεξαιρέτως τους δημοσίους υπαλλήλους. Υπάρχουν και σήμερα τέτοιοι Κώδικες. Είναι όμως διαφορετικοί να υπογράψεις μια φορά τον χρόνο ότι τον ξέρεις, τον κατάλαβες και τον εφαρμόσεις στον χρόνο που πέρασε. Πρέπει να γίνουν και μαθήματα. Ήδη είμαστε σε επαφή με την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.

-Οι μονάδες αυτές θα λύσουν το πρόβλημα; Οι μονάδες αυτές, αν εργαστούν ορθά, συνιστούν πολύ καλό μέτρο. Όχι μόνο γιατί θα είναι επιφορτισμένες με την παρακολούθηση των δικών μας συστάσεων, αλλά και γιατί η ύπαρξη εσωτερικού ελέγχου εντός των υπουργείων συνιστά βασικότατο εργαλείο στο πλέγμα ελέγχου, είναι μάλιστα το κύριο εργαλείο προληπτικού ελέγχου. Δείτε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στο οποίο υπάρχει Τμήμα Ελέγχου από το 1961, σταδιακά ενισχυόμενο. Δεν είναι ότι σε εκείνο το υπουργείο δεν υπήρχαν προβλήματα. Η κατάσταση όμως, στα τεχνικά τμήματα που ήλεγχε το Τμήμα Ελέγχου, ήταν

ανάκαθεν πολύ καλύτερη από άλλα τεχνικά τμήματα της Κυβέρνησης που δεν είχαν κανένα έλεγχο.
-Πώς σκοπεύετε να αντιμετωπίσετε το φαινόμενο της επανάληψης παρατηρήσεων και συστάσεων προς ελεγχόμενους; Θα απλοποιήσουμε την επίσημη έκθεση και θα την συντομώσουμε. Τριακόσιες σελίδες αντί 1000 που είναι σήμερα και βλέπουμε. Οι συστάσεις θα έχουν πιο καθαρή μορφή. Ήδη, την αλλαγή με τις συστάσεις την υιοθετήσαμε πρόσφατα στις εκθέσεις για 7 ημικρατικούς και πιστεύουμε ότι είναι βοηθητικό. Στην πορεία θα δούμε και για άλλες αλλαγές. Ήμουν πρόσφατα στη Χάγη, στο ένατο συνέ-

ΚΑΝΕΝΑΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

- Σε μια δημοκρατία γιατί χρειάζεται ο Ελεγκτής; Την ανάγκη να υπάρχει έλεγχος σε μια δημοκρατία την υπέδειξαν οι αρχαίοι Έλληνες αφού από εκεί, από φιλόσοφους όπως ο Πλάτωνας, ξεκίνησε η ιδέα του ελέγχου των δημοσίων δαπανών. Σήμερα η ανάγκη αυτή αναγνωρίζεται από όλα τα σύγχρονα κράτη και ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Οργάνων (INTOSAI) διαδραματίζει ολόένα και σπουδαιότερο ρόλο.
- Ποια προσωπικά σφραγίδα θέλετε να αφήσετε; Να μπορέσω να πείσω τους πολίτες ότι αξίζει τον κόπο να αγωνίζονται για πάταξη της διαφθοράς, να πιστέψουν ότι δεν θα είναι μάταιος κόπος.
- Ποια ήταν η μέχρι σήμερα επαγγελματική σας πορεία; Μετά τις σπουδές μου, εργάστηκα στον ιδιωτικό τομέα, και μετά ήμουν για 16 χρόνια Ελεγκτής, σε όλες τις βαθμίδες, στο Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών.
- Τι σας έδει καθοριστική; Η αγάπη μου για την Κύπρο και η αρχή που μου διδάξε ο πατέρας μου, όντας για 40 χρόνια δημόσιος υπάλληλος, ότι κάθε δημόσιος υπάλληλος είναι υπηρέτης της πατρίδας και του πολίτη.
- Μια αξία που δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενο συμβιβασμών; Η δικαιοσύνη, η τιμιότητα, και φυσικά καμία αξία και αρχή δεν πρέπει να είναι αντικείμενο συμβιβασμού.

Δεν μπορούμε να κλείσουμε την υπόθεση των υπερωριών γιατρών

-Εγκληματικά λάθη των αρμοδίων του υπουργείου Υγείας οδήγησαν στο να έχουμε τα πιο ακριβά φάρμακα στην Ευρώπη; Το θέμα των φαρμάκων στον ιδιωτικό τομέα είναι μεζιόν. Οι τιμές των φαρμάκων στον ιδιωτικό τομέα είναι πολλαπλάσιες των τιμών του δημοσίου τομέα που προκύπτουν μέσα από δημόσιες προσφορές. Αυτό επηρεάζει όλο τον κόσμο. Οι φαρμακέμποροι κάνουν τη δουλειά τους και βγάζουν ανακόνησιμες τιμές. Είναι οι τιμές στον ιδιωτικό τομέα είναι μια χαρά. Εμείς δεν συμφωνούμε και ευτυχώς ούτε ο υπουργός Υγείας συμφωνεί μαζί τους. Είμαστε στο πλευρό του να βρούμε λύσεις στο πρόβλημα.

Είμαστε στο πλευρό του υπουργού Υγείας και για τις τιμές των φαρμάκων

-Γιατροί έκαναν εγχειρήσεις Σαββατοκύριακα για να δικαιούνται υπερωρίες αλλά η έρευνα που έγινε κατέληξε στα σκουπίδια χωρίς να τιμωρηθεί κανένας; Προς πίστη του νέου Υπουργού και της νέας γενικής διεύθυνσης, εισακούστηκαν οι συστάσεις μας και το θέμα είναι ξανά ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα, ο οποίος καλείται να γνωματευτεί πως μπορεί να επανεκκινήσει η πειθαρχική έρευνα που είχε διακοπεί για να γίνουν ποινικές έρευνες και που τελικά κατέληξε σε κλεισίμα της υπόθεσης. Εκδώσαμε και ανακοίνωση για το θέμα αυτό. Προσπάθησαν

κάποιοι μέσω των ΜΜΕ να δώσουν την εντύπωση ότι κυνηγάμε τους καλούς γιατρούς. Αυτό είναι αποπροσανατολισμός. Εμείς αυτό που είπαμε είναι ότι κάποιοι κατηγορούνται πως ενδεχομένως να καταχράστηκαν τη θέση τους. Υπήρχε υπόνοια ακόμη και για ποινικά αδικήματα σχετικά με την υπόθεση αυτή. Δεν μπορούμε να την κλείσουμε με τη δικαιολογία ότι οι γιατροί είναι καλοί. Δεν τους γνωρίζω, μπορεί πράγματι να είναι οι καλύτεροι. Να αφήσουμε τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος να καταδείξει την αλήθεια.
-Έρευνες για κακώς έχοντα στον τομέα της υγείας είτε διακόπηκαν είτε έμειναν στα συρτάρι της Νομικής Υπηρεσίας με αποτέλεσμα να μην τιμωρηθούν οι ένοχοι; Για το θέμα της υγείας, οι έρευνες δεν φαίνεται να έμειναν στα συρτάρι της Νομικής Υπηρεσίας αλλά του Υπουργείου Υγείας. Υπάρχει η περίπτωση του μαγνητικού τομογράφου για την οποία φαίνεται ότι και εδώ ο νυν υπουργός εισέκοψε τις συστάσεις μας και προωθεί πειθαρχική διερεύνηση.
-Εισγηθήκατε να ξαναδοθούν όλες οι έρευνες που έγιναν και για διάφορους λόγους δεν προωθήθηκαν ενώπιον της δικαιοσύνης από τη Γενική Εισαγγελία; Αυτό αφορά πιθανά ποινι-

Ενισχύουμε τον έλεγχο και τη λογοδοσία για απάτες

-Διαφθορά - διαπλοκή δημοσίων υπαλλήλων, πώς αντιμετωπίζεται ριζικά; Η διαφθορά είναι η κατάχρηση εξουσίας για ίδιον όφελος. Αν σκεφτούμε την απάτη ως μια μορφή διαφθοράς, αυτή έχει τρεις συνιστώσες, εξ ου και το γνωστό τρίγωνο της απάτης. Πρώτον, ο δημόσιος υπάλληλος πρέπει να βρει την ευκαιρία να κάνει απάτη. Άρα ενισχύουμε τον έλεγχο, προληπτικό και εκ των υστέρων, το πλέγμα ελέγχου που είπαμε, και εισάγουμε μηχανισμούς και δικλίδες ασφαλείας ώστε να μην μπορεί εύκολα ο υπάλληλος να κάνει την απάτη. Δεύτερον, πρέπει ο υπάλληλος να έχει το κίνητρο. Είτε γιατί το παιδί του χρειάζεται ιατρική φροντίδα που δεν μπορεί να του προσφέρει λόγω έλλειψης χρημάτων, είτε γιατί κάνει τον μισθό του στον τζόγο, είτε γιατί απλώς είναι άπληστος. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε για το θέμα είναι να ενισχύσουμε τη λογοδοσία, που αποτελεί αντικίνητρο στην απάτη. Επίσης, πρέπει να προσπαθήσουμε να διατηρούμε αξιοπρεπείς μισθούς για υψηλές θέσεις ευθύνης. Το τρίτο είναι η αιτιολόγηση, αυτό που θα πούμε στον εαυτό μας, στη συνείδησή μας. Αυτό είναι που είπαμε πριν για ηθική δεοντολογία. Σε αυτό έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας.

Κλείνουν τα παράθυρα για χρηματοδοτήσεις κομμάτων

-Είναι υποχρέωση των πολιτικών κομμάτων να καταθέτουν τις οικονομικές τους καταστάσεις για έλεγχο, που να συνάδουν με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα; Ναι, αυτό λέει η νομοθεσία του Δεκεμβρίου του 2012.
-Η επιτροπή Greco του Συμβουλίου της Ευρώπης εντόπισε κάποιες αδυναμίες στον Νόμο για τη χρηματοδότηση των κομμάτων... Η Βουλή το γνωρίζει αυτό. Οι προτάσεις νόμου που έχουν ήδη κατατεθεί στη Βουλή από πολιτικά κόμματα αντιμετωπίζουν εν μέρει και το θέμα αυτό. Κάναμε πρόσφατα εισηγήσεις στην Επιτροπή Θεσμών και ακολουθήσει στείλαμε τις απόψεις μας και γραπτώς. Ελπίζουμε ότι θα εισακουστούμε. Όλοι έδειξαν διάθεση να κλείσουν πλέον τις πόρτες και τα παράθυρα που υπάρχουν στην υφιστάμενη νομοθεσία.
-Ποια κόμματα κατέθεσαν τις οικονομικές τους καταστάσεις; Έχουμε εκδώσει ανακοίνωση. Κατέθεσαν αρκετά κόμματα, σχεδόν όλοι έχουν ελλείψεις. Άλλοι ακόμη να καταθέσουν. Τώρα που οι εκλογές τελείωσαν και τα κόμματα γύρισαν στην καθημερινή εργασία, πρέπει να πιάσουν δουλειά. Όταν κινούν την αρχή, μετά τα πράγματα θα είναι πολύ πιο εύκολα.